

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Allocutiones Sacræ, Svper Evangelia Dominicarvm totius anni

Jahoda, Johann

Pragæ, [ca. 1659]

Dominica XXII. post Pentec: Homo Dei numisma.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51496](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51496)

DOMINICA XXII. POST PENTECOSTEN.
Habita in instauratione studiorum. 1658.

Homo Dei numisma. Chrysol.

Ostendite mihi numisma. Mat:22.

Renovato post bimestres
ferias studiorum curri-
culo, ego pariter labo-
riosam dicendi provin-
ciam hodie renovo, AA.; eo-
que magis anxius renovo,
quantom vos audiendi a-
vidiores video: neque enim
tantum mihi suppetit eloquenti-
æ flumen, ut adeo doctas
aures satis impleam; ne-
que Demostheneam habeo
linguam, ut dignè *pro* tali
toties dicam *corona*. Op-
tarem eam modò cum facundia
caliditate, quã vos vel *in*
primo hoc meo *sermone*
caperem, non quidem phari-
sai- cè palpando & adulando,
sed magis Christianè veritatem
loquendo, quæ licet odium
plerumq; pariat, apud vos
certè parere non potest,
quorum immediatus in
discendo finis est *veri cog-
nitio*. Facilius me in odium
putarem, incurrere, si contra
privilegia vestra, census
alicujus aut tributis reos
facere vellem; siquidem jure
communi à tributis, gabellis,
vectigalibus, telonijs, cæteris-
que id genus civicis oneribus
Studioſi eximuntur, ut inter
180. eorundem privilegia
annotavit vir consultiſſimus
Petrus Rebuffus. Sed nul-
lus dubito omnes in Augustis-
ſimum & Invictisſimum Cæ-
sarem nostrum LEOPOLDVM
eo ferri animo ac studio,
ut ubi res postulaverit, vos
totos,

vitasque vestras eidem
impendere, sanguinemque
ipsum loco pecuniarij cen-
sus ultro dicare parati sitis,
quemadmodum annis abhinc
decem † in propugnanda
ferreis, adeoque fortissimis
argumentis Praga eximè
probastis, imò evidenter
demonstrastis. Non est
ergo quod vos ad fidelitatem
Cæsari reddendam animem,
cujus favor & numus
quocunque vobis potior est
argumento. Est hic mos
Principum, ut gratias suas
in numis distribuunt, qui
idcirco *numi gratie* dicuntur.
Nec ab hoc more abludit
Deus, nam & ipse suam
habet monetam, suaque
numismata, quæ singuli
non tam in collo, quam
intra vos ipsos gestatis,
ut nunc docebo.

Tria potissimum in numis
& numismatibus spectari
nemini non totum est,
videlicet: materiam, valorem,
signum, sive effigiem. Materiam
hodie usitatissima est,
aurum, argentum, & æs;
olim etiam ferrum, lignum,
corium, & testa. Numam
enim Pompilium scorteos,
& ligneos, & ostracinos
altes populo in congiarium
dedisse testatur Svidas,
eundemque ex ferro & ære
primum cudisse numismata,
quæ de proprio auctoris
nomine sint *numi* appellati.
Cathainis Tartaris etiam
papyraceam monetam in
usu fuisse scribit.

† a. 1648.
Antiqua & nova Praga
accerrimè à Svecis est
oppugnata; nec se-
gnius à studiosis propugna-
ta.
Genadius.

Svidas in voce dicitur.

V. P. Ad
Contzen
polit. lib. 4.
6. 14. & 15.

Sabel. l. 6. bit Sabellicus, quam vetustate obli-
Enn. 10. ratam prioribus seculis renovare velle
 visus est Eaicus Lupides Comes Ten-
Nebriensis. dillanus, qui bello Granatensi Alamae
dec. 2. l. 3. urbi praefectus, in summa rei pecunia-
c. ult. riae desperatione, à Rege Ferdinando &
 Isabella decreta jam stipendia simula-
 bat se in horas singulas expectare, & ut
 bono animo foret, milites hortabatur,
 pollicebaturque se daturum interea
 non veras, sed imaginarias pecunias,
 quibus inter se rerum venalium com-
 mercia exercerent, fide sua interposita,
 umbratilem illam monetam veram se
 redempturum. Ex charta igitur fecit
 schedulas suam manu atque subscriptio-
 ne signatas, quibus imposuit nomina
 & pretium, quosdam vocans numos
 aureos, quosdam argenteos, quosdam
 aereos, & in unoquoque genere plus
 differentiae, puta assis, semissis, terun-
 cij, &c. Atque ita papyraceis illis
 pecunijs stipendia persolvit. Non de-
 est, uti dixi, & Deo sua moneta; (si e-
 nim jus cudendae pecuniae penes sum-
 mum Principem terrenum est, *l. 2. C. de
 falsi monet.* tantò magis penes Deum)
 Sed quae illa moneta? Respondet au-
Chrysost. reum os: *numisma Caesaris aurum est;*
numisma Dei, homo est. Non omnes
 tamen eadem materia, non omnes au-
 ro, & *rufa terra* velut Adam constamus;
 Divinus enim apud suos Plato docet,
Plato lib. 3. in formatione hominum immixtum à
de rep. Deo aurum ijs, qui praestantissimi es-
 sent futuri; argentum mediocribus;
 ferrum denique, aë, & lignum ijs, qui
 sunt infimae rotæ: cujus sententiam
 comprobare videtur communis loque-
 di modus, quo homines prudentiam, in-
 genio, moribusque praestantes, voca-
 mus *aureos*, vel *argenteos*; hebetes con-
 trā & stupidos, *ligneos*, aut *papyraceos*;
 illos verò, qui durae cervicis sunt *ferreos*,
 uti eos, qui multum potant, *cupreos*.
 Et sicut numerorum valor plerumque ex
 materiae qualitate pensatur (aureus e-
 nim Duplo amplius valet quam Impe-
 rialis, licet hic longè majori quantita-
 te sit) ita inter homines tantò magis
 alij alijs praestant, tantò majori habentur
 in pretio. De hoc dicitur: valet
 ad omnia, est pretiosissimus; de alio
 contrā: est homo triobolaris, valet
 unum teruncium, assen, aut planè ni-
 hil valet. Sed enim Deus, ut verè ho-
 dierni dixerunt Pharisei, non tam re-
 spicit *personam hominum* sive materiam
 numismatis, quam signum. Sit non-
 nemo quantumvis hominum iudicio
 & aestimatione vilis, sit licet papyra-
 ceus, testaceus, aut triobolaris, si tamè
 ritè signatus est, non ille in divinis
Bernis (liceat domestico vocabulo uti)
 reiicietur, sed certo certius cum alijs
 in censum veniet. Tamberlanes Rex
 Tartarorum, cum Syriam peragraret,
 fortè in colonum incidit, qui tum se-
 cundam fortunam praegrandem lebetem
 aureis onustum exaraverat. Aulici &
 Satrapae thesaurum tantum Regi defe-
 rendum monebant, utpote in ejus fun-
 do repertum. Rex monetam inspiciens,
 quaesivit è circumstantibus; num
 imaginem Patris sui referret? qui cum
 effigie Regum Romanorum signatam
 respondissent, dixit: si haec moneta
 non est meorum Majorum, maneat
 suo inventori, cui eam fors dedit. No-
 luit terrenus iste Rex monetam alienam
 signa-

signatam effigie; ita & Deus hoc unum attendit in numis, an suam referant imaginem. *Sicut Caesar*, inquit D. Ambrosius, *exigit impressionem sua imaginis; sic & Deus animam lumine vultus sui insignitam.* Dum initio hominem cuderet, dixit: *faciamus eum ad imaginem & similitudinem nostram.* Quæ verba expendens Doctor Angelicus sic ferè discurrit: in inferioribus creaturis posuit Deus vestigium sui, in homine verò imaginem; Regum more, qui in magnis aureis monetis effigiem sui ponunt, in inferioribus verò insignia duntaxat. Licet enim omnis creatura Deo assimiletur: sed ad rationem imaginis non satis est quælibet similitudo, sed similitudo secundum ultimū rei & propriissimum. Et citatur Chrysostomus: *in solidis videtur Caesar, in hominibus agnoscitur Deus.* At num in omnibus? Lego equidem multis ab ipso Deo dictum: *nescio vos; nec novi.* Quomodo non novit, qui ipse signavit? an fortè signum nimio usu obliteratum, vel certè alio permutatum est? Ah! non unus hîc falsarius, non unus divinæ monetæ reperitur adulterator. Pecudes nescio quæ Ethnico more in numis excusæ videntur. Olim numi effigie pecudum signabantur; unde pecuniæ nomen teste Plinio. Gen: 33. legitur Jacob emisit agrum à filijs Hemor Patris Sichem centum agnis; ubi Pineda noster intelligit centum numos, qui dicebantur agni vel oves, eò quòd agno vel ovis signarentur. Cephalentes numismatis insculpebant equum; Rhegini leporem; Argivi murem, & lupum; Athenienses

bovem. Hinc in Deliacis spectaculis, si cui munus dandum erat, præco pronuntiabat: *tot illi boves dabuntur.* Et Princeps quidam fertur numos cudisse aureos, quos *verbera & furcas* appellabat. Cùm aliquando coram multis adstantibus jactaret se velle nonneminem præmio afficere, qui fortiter pro ipso pugnaverit, & alium, à quo beneficium magnum acceperat, ait ministris: primo tribuite mille verbera, secundo quatuor furcas. Peregrini horum nominum intentique Principis ignari ad talia dicta obstupescabant, donec ab aulicis edocti intellexerunt, qualia essent hæc verbera, & furcæ. Jam si inter ipsos homines computura facere velimus, quot putatis tales pecuinos, & malè signatos numos deprehendemus? S. Ignatius ad Magnesianos scribens: *duos, ait, characteres dico in hominibus inveniri; unum quidem vera monetæ signaculum, alterum adulterina.* Pius enim homo & religiosus vera monetæ est: impius & irreligiosus falsa. *Iusti formam habent Dei Patris, & Christi filij ejus. Impij imaginem habent principis nequitia.* Considerate ebrium cœno vomituque fœdatum, *cujus est hæc imago?* dicetis utique sordidæ suis. Aspiciate iratum cui flagrant oculi, ardet facies, contorquentur ora, colliduntur dentes, spumant labia, *cujus est hæc imago?* respondebitis: tauri ferocis aut rabidæ tigridis. Videte Evclionem vel Pygmalionem avarum, qui nunquam satiatur divitijs, sed usque & usque clamitat: *affer affer; cujus est hæc imago?* haud dubiè iniatiabilis lupi, *Observate lividum cui aliena felici-*

S. Ignat. ep.
6. ad Magn.
gnos.

licitas dolori est, *cujus est hac imago?* profectò invidi canis. Attendite salacem, qui, ut ait Salomon, visa muliere, *statim eam sequitur; cuius est hac imago?* sanè incontinentis equi. Spectate Autolyicum aliquem furacem, qui egregiè novit harpagare & colligere ubi non sparfit, qualis est hac imago? utique verberis & furcæ: *fur enim & furca non longè differunt, & ab illo ad hanc facilis est gradatio.* Unde tam absurdæ imagines? unde id genus signa? sui ipsius inimicus homo hoc fecit; ipse suus falsarius & adulterator est; à Deo enim degenerare adulterari est, quæ est phrasis scripturæ usitatissima. Jure antiquo adulterantes monetam damnabantur ad bestias: & homo cum in honore & pretio esset, non intellexit; comparatus est per peccatum jumentis insipientibus, & similis factus est illis, queritur in antiqua lege Prophetarum. Jus verò recentius civile hæc sancit: *quicumq; solidorum adulter poterit reperiri, vel a quocunq; fuerit publicatus, illico omni dilatione summoa flammarum exustionibus mancipetur.* Similiter jus divinum novum: *qui mala egerunt, ibunt in ignem aeternum.* Falsificatur præterea moneta defectu ponderis, si nempe justum non habeat pondus, licet legitimè signata sit. Æquitas hæc & justitia vel maximè in aureis attenditur, qui soli ferè in libella examinari solent, nam parvam & vulgarem monetam vix ponderamus. Moneta imprimis aurea Principes sunt, personæque dignitatis alicujus eminentioris gradu conspicuæ, quæ tantò strictius à Deo examinantur, & ponderantur, quantò præ alijs nobiliorè fortiti sunt materiam, hoc est animam. quemadmodum de se gloriatur Rex Salomon, *Sap. 8. 19. sortitus sum animam bonam.* Sic ponderatus, & in statera appensus est Balthasar Babylonius, sed quia *inventus est minus habens,* quàm Regia postulabat dignitas, ceu malus numus reprobatus, & rejectus est, regnumque ejus inter Medos ac Persas divisum. In censum aureorum veniunt & docti; nam *qui docti fuerint fulgebunt quasi splendor firmamenti* inquit Daniel, quodque ferè idem, quasi splendor auri, *aurum enim metallum solare* Chymici vocant. In his similiter tanta ponderis attenditur justitia, ut si vel in minimo deficiant, eo ipso omnibus in cælo postponantur; ait enim divinus Judex: *quicumq; solverit unum de mandatis istis minimis, & docuerit sic homines, minimus vocabitur in regno cælorum.* Siccine minimus? ergo Eximius SS. Theologiæ Doctor infra omnes idiotas? ergo Clarissimus Jurisconsultus infra omnes rusticos? ergo Excellentissimus Medicus infra omnes mendicos? ergo Doctissimus Philosophus infra omnes stultos? tantùmne demeretur minimus Docti defectus, ut is propterea ad novissimū in cælo locum detrudi debeat? Ita certè minimi in auro defectus pro magnis reputantur; nam *cui plus datum est plus exigetur ab eo.* Ipse certè inter Doctores Ecclesiæ, Magnus Gregorius de se & sui similibus fatetur, sermone *Greg. 16. 9. in Evang. habito super Evangelium de talentis: lectio sancti Evangelij, fratres charissimi, sollicitè considerare nos admonet, ne nos, qui plus ceteris in hoc Mundo accepisse cerni-*

Bartol.

Psal. 48.

li. fin. C. de
fal. mon.

Sap. 8. 19.

Dan. 5. 27.

id. cap. 12.

Pier. l. 22.

hierogl.

Matt. 5. 19.

Greg. 16. 9.

in Evang.

cernimus, ab auctore Mundi gravius inde iudicemur. Doctrinam universi per studia quæritis, plerique ad Magistrerium & Doctoratum aspiratis, annulo & torque aurea (quæ Doctorum insignia sunt) insigniri cupitis? igitur attendite ut iustum pondus habeatis, ut *justitia vestra abundet*, plus quam rudium & illiteratorum. Ne quæso patiamini vos radi, & integritatem vestram violari à nescio quibus falsarijs, & corruptoribus: quique tot aliunde vobiscum commendationes & testimonia attulistis, cavete, ita vos geratis, ut decursu temporis de hoc illove dici possit: *inventus est minus habens*. Vulgò stultos & phanaticos appellamus *rafos*, solent enim ob nimium calorem communiter in capite radi. De

Caligula hoc prodit Svetonius; quòd cum ipse calvus esset, pulchros & comatos (si quos obvios haberet) occipitio raso solitus sit deturpare. Reperiuntur nonnulli, qui cum ipsi rasi, hoc est, *mali numi* sint, ubi adolescentes in virtute aureos, innocentia integros viderint, conantur eos ad similitudinem sui deradere, & iusto, quod apud Deum habebant pondere & pretio, nempe gratia habituali, privare. Hinc (uti de veteribus Philosophis querebatur Paulus) multi hactenus qui ad Universitates venerunt volentes Docti & sapientes fieri, rasi, id est *stulti facti sunt*.

Rom. 1. 22.

X

DOMI-